

Brave New Worlds: Virtual Reality experimenten en het verband tussen psychose en sociale omgeving

Gepubliceerd: 19-02-2013 Laatste bijgewerkt: 28-09-2024

In dit project wordt de invloed van omgevingsinvloeden bij de etiologie van psychotische stoornissen onderzocht, door het optreden van (subklinische) psychotische symptomen en (correlaten van) fysiologische indicatoren van stress te bestuderen na...

Ethische beoordeling	Goedgekeurd WMO
Status	Werving gestopt
Type aandoening	Schizofrenie en andere psychotische stoornissen
Onderzoekstype	Observationeel onderzoek, met invasieve metingen

Samenvatting

ID

NL-OMON39078

Bron

ToetsingOnline

Verkorte titel

Virtual Reality en psychose

Aandoening

- Schizofrenie en andere psychotische stoornissen

Synoniemen aandoening

Paranoia, Psychose

Betreft onderzoek met

Mensen

Ondersteuning

Primaire sponsor: Parnassia Bavo Groep (Den Haag)

Overige ondersteuning: ZonMw

Onderzoeksproduct en/of interventie

Trefwoord: omgeving, psychose, sociale context, Virtual Reality

Uitkomstmaten

Primaire uitkomstmaten

Mate van paranoia / fysiologische arousal / sociale angst in respons op virtuele sociale omgevingen.

Secundaire uitkomstmaten

nvt

Toelichting onderzoek

Achtergrond van het onderzoek

Epidemiologische studies, waaronder mijn eigen, hebben onomstotelijk laten zien dat er een hoge incidentie van psychotische stoornissen is in dichtbevolkte gebieden en bij etnische minderheden. Deze verbanden reflecteren waarschijnlijk de causale invloed van blootstelling aan omgevingsinvloeden. De gemeenschappelijke onderliggende factor hierbij zou kunnen zijn herhaalde ervaringen van sociale tegenspoed, die leiden tot sensitisatie bij individuen met bestaande kwetsbaarheid voor psychose, en uitmonden in steeds sterkere expressie van psychotische reacties op cumulatieve sociale tegenspoed over de tijd. Tot op heden zijn deze hypothesen nauwelijks getoetst, omdat het moeilijk is om de sociale omgeving en de psychologische en fysiologische reactie van individuen daarop accuraat te meten. recent zijn echter Virtual Reality technieken ontwikkeld, die gecontroleerde experimentele blootstelling aan verschillende sociale omgevingen mogelijk maken.

Doel van het onderzoek

In dit project wordt de invloed van omgevingsinvloeden bij de etiologie van psychotische stoornissen onderzocht, door het optreden van (subklinische) psychotische symptomen en (correlaten van) fysiologische indicatoren van stress te bestuderen na gecontroleerde blootstelling aan virtuele sociale risico omgevingen.

De belangrijkste doelen zijn om te onderzoeken:

A. hoe blootstelling aan de volgende virtuele omgevingen is geassocieerd met

fysiologische stress, paranoïde ideaties en andere (subklinische) psychotische symptomen:

1. hoge populatie dichtheid, 2. lage etnische dichtheid, en 3. sociale vijandigheid

B. of de stress / psychotische reactie groter is bij mensen met:

1. grotere gevoeligheid voor psychose, 2. grotere totale hoeveelheid ervaringen van sociale problemen, 3. cognitieve vertekeningen

C. of de stress / psychotische reactie is geassocieerd met (expressie van) genvarianten die eerder zijn gerelateerd aan psychose

Onderzoeksopzet

Vier groepen van individuen (N=50 in elke groep) met verschillende gevoeligheid voor psychose worden blootgesteld aan virtuele sociale risico omgevingen die in eerdere onderzoeken zijn geassocieerd met een verhoogd risico op psychotische stoornissen, namelijk hoge populatie dichtheid, lage etnische dichtheid en sociale vijandigheid. In drie experimenten met een cross-over design wordt onderzocht hoe blootstelling aan deze omgevingen is geassocieerd met het optreden van (subklinische) psychotische symptomen en fysiologische stress, en of deze reacties toenemen met een grotere psychose gevoeligheid, een hoger niveau van (sensitiserende) cumulatieve sociale problemen in de voorgeschiedenis, en (expressie van) genen die in eerder onderzoek zijn gerelateerd aan psychose.

Inschatting van belasting en risico

Het onderzoek behelst een eenmalig bezoek aan het onderzoekscentrum.

Belasting:

- Invullen van vragenlijsten,
- Drie virtuele experimenten die samen 45 minuten duren
- Tweemaal venapunctie, waarbij in totaal 40 ml bloed wordt afgenomen.

Risico's:

- Emotionele belasting van invullen vragenlijsten
- Misselijkheid of duizeligheid als gevolg van verblijf in virtuele omgeving
- Mogelijke complicaties venapunctie.

Contactpersonen

Publiek

Parnassia Bavo Groep (Den Haag)

Lijnbaan 4
Den Haag 2512 VA
NL

Wetenschappelijk

Parnassia Bavo Groep (Den Haag)

Lijnbaan 4
Den Haag 2512 VA
NL

Locaties

Landen waar het onderzoek wordt uitgevoerd

Netherlands

Deelname eisen

Leeftijd

Volwassenen (18-64 jaar)
65 jaar en ouder

Belangrijkste voorwaarden om deel te mogen nemen (Inclusiecriteria)

Vier groepen met verschillende gevoeligheid voor psychose worden blootgesteld aan VR omgevingen:

1) hoge gevoeligheid:

patiënten met een eerste episode psychose (gerecruteerd bij Parnassia Groep, GGZ Delfland en GGZ Noord-Holland Noord), DSM IV categorieën schizofrenie, schizofreniforme stoornis, schizoaffectieve stoornis, kortdurende psychotische stoornis, waanstoornis en psychotische stoornis na.

2) matige gevoeligheid:

individueen met of 2a. psychometrisch gedefinieerd risico [at risk mental state voor psychose, vastgesteld en gerecruteerd bij EDIT teams Parnassia Groep], of 2b. met familiaal risico: broers en zussen van patiënten met een psychotische stoornis [Parnassia Groep, GGZ Delfland en GGZ Noord-Holland Noord]

3) lage gevoeligheid:

gezonde controles zonder familiegeschiedenis van psychotische stoornissen [vrijwilligers].

Belangrijkste redenen om niet deel te kunnen nemen (Exclusiecriteria)

- 1) IQ lager dan 85
- 2) voorgeschiedenis insulten / epilepsie
- 3) ernstige cognitieve beperkingen

Onderzoeksopzet

Opzet

Type:	Observationeel onderzoek, met invasieve metingen
Onderzoeksmodel:	Anders
Toewijzing:	Niet-gerandomiseerd
Blinding:	Open / niet geblindeerd
Controle:	Geneesmiddel
Doel:	Algemeen wetenschappelijk

Deelname

Nederland	
Status:	Werving gestopt
(Verwachte) startdatum:	01-03-2013
Aantal proefpersonen:	200
Type:	Werkelijke startdatum

Ethische beoordeling

Goedgekeurd WMO	
Datum:	19-02-2013
Soort:	Eerste indiening
Toetsingscommissie:	METC Leiden-Den Haag-Delft (Leiden)
	metc-ldd@lumc.nl

Goedgekeurd WMO

Datum: 03-07-2013
Soort: Amendement
Toetsingscommissie: METC Leiden-Den Haag-Delft (Leiden)
metc-ldd@lumc.nl

Registraties

Opgevolgd door onderstaande (mogelijk meer actuele) registratie

Geen registraties gevonden.

Andere (mogelijk minder actuele) registraties in dit register

Geen registraties gevonden.

In overige registers

Register	ID
CCMO	NL37356.058.12